

Food and Agricultural Organisation (FAO) en de *World Health Organisation (WHO)*. De *Codex Alimentarius* (Latijn voor voedingsmiddelenwet / afspraken) heeft als doel de volksgezondheid op internationaal niveau te beschermen en de eerlijkheid in de handel van voedselproducten te bevorderen. Daarom zet zij zich o.a. in voor wereldwijde harmonisatie van MRLs. De *Codex Committee on Pesticide Residues (CCPR)* vergaard jaarlijks over MRL-voorstellen gebaseerd op de wetenschappelijke evaluaties van de werkzame stoffen door de *Joint FAO/WHO meeting on Pesticide Residues (JMPR)*.

De Europese Commissie (EC) stelt, in nauwe samenwerking met de EU-landen, documenten op die als gezamenlijke standpunten worden ingebracht in de CCPR. In de meeste gevallen zal de EC als woordvoerder van de EU-landen optreden. Regelmatig blijkt dat de EU-risicobeoordelingen niet (geheel) overeen komen met die van de JMPR.

Uit het bovenstaande wordt duidelijk dat op diverse niveaus, nationaal, EU, wereldwijd, en onder verschillende omstandigheden, preventief (in het kader van de toelating of bij het vaststellen van MRLs), en actueel (bij normoverschrijdingen) een beoordeling moet worden gemaakt van het risico voor de consument. Nieuw hierbij is de aandacht voor de cumulatieve risicoschatting, waarbij de stoffen met een zelfde toxicologisch effect samen worden genomen. In de presentatie zal worden ingegaan op de verschillende modellen die gehanteerd worden, en zal aangegeven worden hoe deze verder geharmoniseerd zouden kunnen worden.

2.3.2

Tussenevaluatie nota Duurzame gewasbeschermingsmiddelen onderdeel voedselveiligheid

Jacob van Klaveren

RIKILT Instituut voor Voedselveiligheid

Om de volksgezondheid te beschermen zijn er wettelijke normen voor de maximale hoeveelheid resten van gewasbeschermingsmiddelen op voedsel (residunormen). De nota Duurzame gewasbescherming heeft als een van de doelstellingen een reductie van overschrijding van de

residunormen van 50% in 2010 ten opzichte van 2003. In opdracht van het Milieu Planbureau heeft het RIKILT samen met andere kennisinstellingen in Nederland een evaluatie uitgevoerd of deze doelstelling haalbaar is (Klaveren, 2006). Voor groenten en fruit geteeld in Nederland was het percentage overschrijdingen 2,5% in 2005. In 2003 was dit nog 3,5%. Drie jaar is echter te kort om van een trend te spreken, omdat de variatie tussen de jaren in de periode vóór 2003 soms groter was dan het verschil tussen 2003 en 2005. Reductie kan zowel komen door maatregelen van telers, als door aanpassingen van de residunormen. De maatregelen uit de nota, zoals Europese harmonisatie, richten zich vooral op aanpassingen van de residunormen. Ze hebben geleid tot minder overschrijdingen.

Maar met de vermindering van de overschrijdingen van residunormen is niet het hele verhaal over voedselveiligheid verteld. Een overschrijding van de residunorm betekent niet automatisch een gevaar voor de volksgezondheid. De residunormen zijn namelijk zo streng als haalbaar is bij een goede landbouwpraktijk. Een beperking is echter dat residunormen gelden voor de combinatie van één stof en één voedingsmiddel. Maar voor de volksgezondheid telt de dagelijkse consumptie van alle voedingsmiddelen. De EU erkent daarom het belang van de optelsom van de blootstelling aan meerdere stoffen, als deze stoffen dezelfde effecten hebben in het menselijk lichaam. Deze zogenoemde gesommeerde blootstelling zou een rol moeten spelen in de toelatingsbeoordeling van gewasbeschermingsmiddelen, maar de overheid heeft hiervoor nog geen beoordelingsmaatstaf vastgesteld. In deze evaluatie is een eerste schatting van de gesommeerde blootstelling gemaakt voor een groep van circa 35 stoffen die tegen insecten worden gebruikt.

Referentie

Klaveren, J.D. van, Noordam, M.Y., Boon, P.E., Donkersgoed, G. van, Ossendorp, B.C., Raaij M. van & Roest J. van der, 2006. Trends in normoverschrijdingen, overschrijdingen van de acute referentiewaarde en gesommeerde blootstelling. Tussenevaluatie Nota Duurzame Gewasbescherming. Deelrapport Voedselveiligheid. RIKILT rapport 2006.011. RIKILT, Wageningen, 124 pp.